

UUTISKIRJE

Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohankkeen uutiskirje

Tässä uutiskirjeessä

Rokoteinfot -3
Kysymme Jadelta -4
Koronavirusepidemian vaiheet
-14
Mitä rokotteet sisältävät? -16

Kuva: Susanna Meusel

Vauhdilla syksyyn!

Ensimmäinen uutiskirje on tavoittanut jo satakunta vastaanottajaa. Olemme saaneet kehuja, rakentavaa palautetta ja yhteistyöehdotuksia. Kiitos kaikille järjestö- ja yhteistyökumppaneille siitä!

Syksyn ensimmäisessä järjestötapaamisessa tutustuimme kuuden järjestön uusiin koronaviestintäsuunnitelmiin, joita lähdemme syksyn aikana yhteistyössä työstämään. Järjestöt tuottavat kohdennettua koronaviestintää ainakin seuraavista aiheista: rokotuksista, disinformaatiosta ja koronaohjeistuksista. Materiaalit tehdään venäjän, arabian, somalin, viron ja englannin kielillä. Luvassa on videoita, keskusteluohjelma, somepostauksia ja -kampanjoita. On siis mitä odottaa pitkin loppuvuotta!

Kesän aikana nauhoitimme ja julkaisimme yhteistyössä Helsingin kaupungin ja Helsingin epidemiologisen toiminnan kanssa videot koronarokotuksista arabian ja somalin kielillä. Löydät tietoa niistä tämän uutiskirjeen sivulta 3.

Voit jakaa materiaalejamme hashtagilla #MonikielinenKoronaviestintä. Piakkoin voi tutustua hankkeeseen myös sivuillamme punainenristi.fi/monikielinen-koronaviestinta

Odotamme myös syksyn aikana vilkastuvaa yhteistyötä Suomen Punaisen Ristin piirien kanssa. Ota rohkeasti yhteyttä! Löydät yhteistietomme uutiskirjeen viimeiseltä sivulta.

Hankkeen järjestökumppanit

Hankkeen järjestökumppanit
(aakkosjärjestyksessä) ovat:

Afrofinns ry

<https://afrofinns.com/index.php>

HEED Association Finland ry (HEED
Finland) <https://heedfinland.org/>

Kide-säätiö sr <http://www.kidesaatio.fi/>

Lääkärin sosiaalinen vastuu ry (LSV)
<https://lsv.fi/>

Moniheli ry <https://www.moniheli.fi/>

Monikulttuurisen vanhustyön
yhteenliittymä:

Eläkeläiset ry

[www.elakelaiset.fi/toiminta/monikulttu-
urinen-toiminta](http://www.elakelaiset.fi/toiminta/monikulttuurinen-toiminta):

Jade yhteisö ry

www.jadetoimintakeskus.fi:

Mukes ry - Suomen monikulttuurinen
muistikeskus ry

www.mukes.fi:

Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
www.polli.fi:

Monikko ry

www.monikkoyhdistys.com

Satakunnan monikulttuuriyhdistys
<https://monikulttuuriyhdistys.fi/>

Substance Abuse and Mental Health
Association SAMHA ry
<https://samha.fi/>

Suomi-Somalia seura ry
<https://suomisomaliaseura.fi/>

Suomi-Syyria Ystävyysseura ry (SSYS)
<https://ssys.fi/>

Suomi-Venäjä-seura ry (SVS)
<https://suomivenajaseura.fi/>

Suomen Venäjänkielisten
keskusjärjestö ry (Suomen
Venäjänkieliset)
<https://venajankieliset.fi/fi/> Monihelin
jäsen

Vantaan Venäläinen Klubi ry
(VVKlubi) <https://www.vvklubi.fi/fi/>

Varsinais-Suomen Viro-keskus ry
<http://viro-keskus.fi/index.html>

Vuolle Settlementti ry
<https://vuolleoulu.fi/>

Yhdessä - käsi kädessä ry

Yhteiset lapsemme ry
<https://www.yhteisetlapsemme.fi/>

Rokoteinfot somalian ja arabian kielellä

Suomen Punaisen Ristin Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohanke on yhteistyössä Helsingin kaupungin ja Helsingin epidemiologisen toiminnan kanssa tuottanut infovideoita arabiaksi ja somaliksi. Videoita on neljä kummallakin kielellä.

Ensimmäisessä videossa Helsingin epidemiologisen toiminnan erikoislääkäri Jukka Korpela kertoo yleisesti koronarokotteista ja rokottamisesta. Toisessa videossa Korpela vastaa usein kysytyihin kysymyksiin koronarokotuksista,

Kolmannessa videossa Helsingin epidemiologisen toiminnan sairaanhoitaja Eerika Boman kertoo koronarokotusten ja ajanvarausten käytännöistä Helsingissä. Neljännessä videossa Boman kertoo koronatestauksesta ilman ajanvarausta Helsingissä.

Somalin kielisissä videoissa toimii tulkkina A.Sugulle ja arabian kielisissä videoissa Nawzad Hassan.

Kolme ensimmäistä videota voi katsoa mm. Helsingin kaupungin sivustolla: [arabiaksi](#) ja [somaliksi](#).

Voit ladata kaikki videot myös oman järjestösi käyttöön:

arabiaksi

<https://drive.google.com/drive/folders/17V9AspiqTFqjaQn6ElzMbOpPKYyISOvQ?usp=sharing>

somaliksi

<https://drive.google.com/drive/folders/1Ri4yOGAp37yPMmDt2tcTPMAhG72lj8o0?usp=sharing>

Somessa voit käyttää hastagia #MonikieleinenKoronaviestintä.

Kysymme Jadelta

JADE-toimintakeskus on ikääntyville vieraskielisille tarkoitettu kohtaamispaikka, ja toiminnan ytimessä on vertaisryhmätoiminta yli 50-vuotialle omalla äidinkielellä (tällä hetkellä somalin-, arabian-, kurdin-, kiinan-, farsin- ja darinkielellä). Toimintakeskus työskentelee ikääntyvien yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämiseksi osana Monikulttuurisen vanhustyön yhteenliittymää.

Mitä ajatuksia rokotukset herättävät ikääntyvissä asiakkaissanne?

Teimme yhteistyöverkostomme ja Monikulttuurisen vanhustyön yhteenliittymän voimin helmikuussa 2021 selvityksen siitä, millaisia ajatuksia ikääntyvillä vieraskielisillä on koronarokotteisiin liittyen. Raporttiin voi tutustua verkkosivuillamme: https://jadetoimintakeskus.fi/wpee/wp-content/uploads/2021/03/Koronarokotukset-jakavat-mielipiteita_raportti-2021_final.pdf

Tällä hetkellä tiedämme, että osa ryhmistämme on rokottautunut suhteellisen hyvin. He, jotka vielä keväällä kovasti epäilivät rokotteita tai pelkäsivät niiden sivuvaikutuksia ovat kesän aikana valitettavasti kohdanneet koronan aiheuttaman sairastumisen läheltä, joko henkilökohtaisesti tai lähipiirissä. Tämä on vahvistanut ajatusta rokotteiden hyödyistä ja nostanut halukkuutta hankkia rokote mahdollisimman pian. Toisaalta emme tiedä tarkkaan jokaisen ryhmäläisen

MONIKULTTUURISEN
VANHUSTYÖN
YHTEENLIITTYMÄ

tilannetta. Olemme ohjaajiemme kanssa keskustelleet siitä, että ryhmille on edelleen tärkeää tuoda ajankohtaista ja faktapohjaista tietoa rokotteista, niiden hyödyistä ja mahdollisista sivuvaikutuksista. Meidän näkökulmastamme on tärkeää, että iäkäs henkilö ymmärtää tarvittaessa myös riskin, joka liittyy rokottamattomuuteen, jos hän ei halua rokotetta ottaa.

Koronarokotetodistus on motivoitunut huomattavasti rokotuksiin

hakeutumista, varsinkin niille, jotka ovat kesän aikana matkustelleet näkemään perhettään ulkomaille. Todistuksella on monessa tilanteessa välttynyt kalliilta testaukselta. Esimerkiksi eläkeläiselle matka tapaamaan perhettä toiseen Euroopan maahan tai Turkkiin maksaisi useamman satasen lisää, mikäli mennä ja tulla on käytävä yksityisellä koronatestauksessa.

Rokotetietoisuus on osittain ryhmäläistemme keskuudessa kuitenkin vielä heikkoa, eli tietoa ei välttämättä ole saatavilla sopivassa muodossa tai se ei syystä tai toisesta tavoita kaikkia perheitä. On ollut yllättävää, miten osa nuoremistakin henkilöistä tuntuu olevan rokotetiedotuksen tavoittamattomissa. Osa ihmisistä odottaa edelleen henkilökohtaista kutsua rokotukseen, eikä tiedä, että voisi itse varata ajan tai päästä peräti ajanvarauksettomaan rokotukseen.

Mitä mieltä asiakkaanne ovat yleisesti koronarokotteista? Millaisia käsityksiä heillä on?

Kesälomien jälkeen emme ole vielä laajassa mittakaavassa voineet tavata ryhmäläisiämme, joten tietomme ovat enimmäkseen peräisin keväältä 2021. Rokotteisiin suhtaudutaan sekä myönteisesti, epäilevästi että kielteisesti riippuen siitä, millaista tietoa on ollut saatavilla tai millaista disinformaatiota on ollut liikkeellä. Omalla äidinkielellä saatu tieto (oli se faktapohjaista tai vääristeltyä) tavoittaa ihmiset parhaiten, jonka lisäksi kuvat ja videot ovat voimakas viestinnän väline. Eräs ryhmäläinen oli muutaman kerran varannut ajan rokotukseen, mutta viime hetkellä peruuttanut tai keskeyttänyt rokotuksen pelkotilan vuoksi. Vastaan on tullut kaikenlaisia kertomuksia rokotteista ja niiden mielikuvituksellisistakin vaikutuksista. Jotkut eivät tunnu uskovan edes koronaviruksen olemassaoloon, sillä ei ole nähnyt lähipiirissä sairastamista tai taudin vaikutuksia.

Lähipiiristä tulevat kokemukset rokotteiden hyödyistä, haitoista tai esim. sairastetusta koronataudista vaikuttavat kaikista voimakkaimmin ihmisten käyttäytymiseen.

Viranomaisten tuottama tieto voi olla luotaantyöntävää, varsinkin kun sitä on tullut koko koronavuoden aikana valtava määrä. Myös meidän ryhmänohjaajien avoimuus omasta tilanteesta ja rokotuksen ottamisesta ovat toisinaan saaneet aikaan luottamusta suhteessa rokotuksiin ja viranomaisiin. Suurin kynnys rokotteen ottamiselle on jossain tilanteissa ajanvaraus, joka edelleen on haasteellista monelle ihmiselle, jolle digitaaliset välineet ja suomen kieli ovat hankalia.

Kysymyksiin vastasi Jade yhteisö ry:n toiminnanjohtaja Susanna Lehtovaara.

THL:n uudet materiaalit

Ajankohtaisia materiaaleja monikieliseen ja monikanavaiseen koronaviestintään.

THL on päivittänyt matkustajaohjeita. Ota päivitetyt, monikieliset matkustajaohjeet käyttöösi:

- THL:n aineistopankista <https://aineistopankki.thl.fi/l/RLHxZ6KJTh87>
- Tai THL:n verkkosivuilta: [matkustajaohjeet eri kielillä](#)

Tietoa nuorten rokotuksista:

- [Viisi kysymystä ja vastausta nuorten koronarokotuksista \(suomeksi\)](#).
- [Kysy 12-15 vuotiaiden koronarokotuksista! Yleisötilaisuus 12.8.2021 tallenne](#)

THL **suosittelee** koronarokotusta raskaana oleville.

- Lisätietoa raskaana olevien rokotuksista [suomeksi](#) ja [englanniksi](#)

THL työstää tästä suosituksesta monikielistä ja selkokielistä materiaalia ja julkaisemme sen seuraavassa uutiskirjeessä.

Kannutamme jakamaan materiaaleja eteenpäin omissa kanavissanne.

THL:n seminaari

*Tulevaisuutta luomassa -hankeseminaari:
Koronaepidemian vaikutukset maahan
muuttaneiden hyvinvointiin.*

Tiistai 07.09.2021

09:30 - 12:00

Etätilaisuus, Teams live

Tilaisuudessa pääset tutustumaan ajankohtaisiin tutkimustuloksiin (MigCOVID-tutkimus) ja kuulemaan koronaepidemian vaikutuksista erityisesti ulkomailla syntyneiden koettuun terveyteen, syrjintään ja arkeen. Tilaisuus on maksuton.

"Vammaisten ja ulkomaalais-taustaisten ihmisten selviäminen poikkeus- ja kriisitilanteissa – Tulevaisuutta luomassa covid-19-kokemusten pohjalta"-hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto. MigCOVID-tutkimus on saanut rahoitusta myös eduskunnan COVID-19-tutkimukseen myöntämästä lisäbudjetista.

Ohjelma

9:30 Tilaisuuden avaus ja tervetulosanat

9:35 MigCOVID-tutkimuksen tulosten esittely sekä puheenvuoroja koronaepidemian vaikutuksista maahan muuttaneiden hyvinvointiin. Tarkempi aikataulu ja puhujat päivittyvät lähempänä tilaisuutta.

10:35 tauko

10:40 Paneelikeskustelu. Keskustelun aiheena maahan muuttaneiden koettu terveys, hyvinvointi ja syrjintäkokemukset epidemia-aikana.

11:45 Miten tästä eteenpäin? -
puheenvuoro

12:00 Tilaisuus päättyy

Ilmoittautuminen

Ilmoittaudu mukaan Tulevaisuutta luomassa -hakeseminaariin 5.9. mennessä [tästä linkistä](#).

Kohderyhmä

Sote-, maahanmuutto- ja kotoutumisalan ammattilaiset, tutkijat ja asiantuntijat, MigCOVID-tutkimukseen osallistuneet sekä muut aiheesta kiinnostuneet.

Lisätietoja:

Laura Musta

erikoissuunnittelija

sähköposti: etunimi.sukunimi@thl.fi.

029 524 7259

**Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos**

Koronaviruksen tilannekatsaus Suomessa

Elokuu 2021

Yhteensä pandemian alusta ilmoitettuja tapauksia hieman yli 120 000 kpl. Kuolleita hieman yli 1000 henkilöä.

Noin 70% koko Suomen väestöstä on saanut ensimmäisen rokotteen ja hieman alle 50% on saanut molemmat rokotteet. 12-15-vuotiaiden ikäryhmässä jo noin 44 prosenttia on saanut ensimmäisen rokoteannoksen. Kaikissa yli 40-vuotiaiden ikäryhmissä ensimmäisen rokoteannoksen on saanut yli 80 prosenttia. 16-39-vuotiaiden ikäryhmissä kattavuus on toistaiseksi alhaisempi, 69-75 prosenttia.

Maahan muuttaneilla on kaikissa ikäryhmissä alhaisempi rokotekattavuus. Tämä näkyy myös maahan muuttaneiden tartuntaluvuissa ja sairaalahoitoon joutuneiden henkilöiden määrässä.

Valtaosa sairaalahoitoa tarvitsevista potilaista on rokottamattomia.

Viikolla 33 uusia tapauksia todettiin yhteensä 4 334, mikä on noin 800 vähemmän kuin edeltävällä viikolla, jolloin tapauksia todettiin 5 176. Todettujen tartuntojen määrä on kuitenkin edelleen suuri ja tartunnat leviävät yhä erityisesti rokottamattomien

nuorten ja aikuisten piirissä.

Todetuista tartunnoista 6 prosenttia oli peräisin ulkomailta.

Koronapotilaita oli 25.8. sairaanhoitopiirien oman ilmoituksen mukaan sairaalahoitossa yhteensä 99, joista perusterveydenhuollon osastoilla 21, erikoissairaanhoidon osastoilla 56 ja teho-osastoilla 22 potilasta.

Lue lisää:

- [Koronaviruksen seuranta \(THL\)](#)
- [Koronaepidemia: alueiden tilanne, suositukset ja rajoitukset \(THL\)](#)
- [Koronavirus lukuina \(HUS\)](#)
- [Toimintasuunnitelma covid-19 -epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen \(Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2021:21\)](#)
- [Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen \(THL\)](#)
- [Covid-19-rokotusten edistyminen \(THL\)](#)
- [Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle: Hallituksen muistio 20.4.2021 \(VNK\)](#)

Koronarokotukset 12-15-vuotiaille

Covid-19-rokotteita tarjotaan 9.8. alkaen kaikille 12-15-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Lapsille ja nuorille tarjotaan BioNTech-Pfizerin Comirnaty-rokotetta tai Modernan Spikevax. Molemmat ovat mRNA-rokotteet. Rokotteet eivät siällä eläviä taudinaiheuttajia.

Alaikäinen voi itse päättää rokottamisesta, jos rokotteen antava terveydenhuollon ammattilainen arvioi, että hän ikänsä ja kehitystasonsa perusteella kykenee päättämään rokotuksestaan. Jos nuori ei halua tai ole kykenevä itse päättämään rokotuksestaan, koronarokotteen antamiseen tarvitaan huoltajien suostumus. Rokotusten ottaminen on vapaaehtoista.

Rokotukset voidaan toteuttaa alueellisen harkinnan mukaan esimerkiksi kouluissa tai joukkorokotuksina aikuisväestön joukkorokotusten yhteydessä. Rokotuksia järjestetään kouluissa, rokotuspisteillä, walk-in ja pop up-pisteillä riippuen kunnasta.

Asiantuntijoiden vastauksia yleisökysymyksiin lasten ja nuorten koronarokotuksista

Kansalaiset saivat ennakkoon esittää THL:n asiantuntijoille kysymyksiä lasten ja nuorten koronarokotuksista. Kysymyksiin vastasivat ylilääkäri **Hanna Nohynek**, johtava asiantuntija **Mia Kontio**, asiantuntijalääkäri **Anna Scherleitner** ja erikoistutkija, lastenlääkäri **Petteri Hovi** THL:stä. THL järjesti yleisötilaisuuden 12.8.2021. Katso yleisötilaisuus THL:n YouTubesta: <https://youtu.be/ARILV386YLY>
Tekstitykset suomeksi.

Lue lisää:

<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/rokotteet-ja-koronavirus/usein-kysytyta-lasten-ja-nuorten-koronarokotuksista>

[Valtioneuvoston asetus vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta](#)
[Muistio](#)

Rajoitukset

Ravitsemisliikkeiden rajoitukset 26.8. alkaen

Pohjanmaa siirtyy leviämisvaiheeseen

Valtioneuvosto on muuttanut asetusta, jolla rajoitetaan ravitsemisliikkeiden toimintaa koronaepidemian vuoksi. Pohjanmaalla otetaan käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ravitsemisliikkeille.

Asetus tulee voimaan sunnuntaina 29.8.2021.

Ravitsemisliikkeiden **leviämisvaiheen** rajoitukset seuraavissa maakunnissa: **Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla, Kymenlaaksossa, Uudellamaalla, Satakunnassa, Etelä-Karjalassa ja Pohjanmaalla 29.8. alkaen:**

Ravitsemisliikkeiden anniskelu on sallittu klo 07-22 ja ravitsemisliikkeet saavat olla avoinna klo 05-23.

Ravintolassa, jossa alkoholin anniskelu on päätoimiala, sisätiloissa ja ulkotiloissa käytössä on vain puolet asiakaspaikoista. Muissa ravintoloissa on vastaavasti sisä- ja ulkotiloissa käytössä vain 75 % asiakaspaikoista.

Ravitsemisliikkeen kaikilla asiakkailla tulee sekä sisä- että ulkotiloissa olla oma istumapaikkansa pöydän tai sitä vastaavan tason ääressä.

Asiakkaita ohjeistetaan sisätiloissa istumaan istumapaikoillaan.

Käytännössä esimerkiksi tanssiminen ja karaokelavalla esiintyminen eivät ole sallittuja.

Ravitsemisliikkeiden rajoitukset **kiihtymisvaiheessa** olevissa maakunnissa **Kanta-Hämeessä, Päijät-Hämeessä, Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa, Keski-Suomessa, Etelä-Pohjanmaalla, Keski-Pohjanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa sekä Etelä-Savon sairaanhoitopiirissä ja Rovaniemen kaupungissa 29.8. alkaen:**

Ravitsemisliikkeiden anniskelu on sallittu klo 07-24 ja ravitsemisliikkeet saavat olla avoinna klo 05-01.

Ravintolassa, jossa alkoholin anniskelu on päätoimiala, sisätiloissa käytössä on puolet asiakaspaikoista. Muissa ravintoloissa sisätiloissa on käytössä 75 % asiakaspaikoista.

Jokaisella asiakkaalla tulee edelleen sisätiloissa olla oma istumapaikka pöydän tai muun tason ääressä. Asiakaspaikkojen määrää ei ole rajoitettu ulkoterasseilla.

Ravitsemisliikkeiden rajoitukset Ahvenanmaan maakunnassa, Itä-Savon sairaanhoitopiirissä ja Lapin maakunnassa pois lukien Rovaniemen kaupunki 29.8. alkaen:

Ei erillisiä rajoituksia asiakasmäärään tai anniskelu- ja aukioloaikoihin.

Tästä poiketen Ahvenanmaan maakunnassa ravitsemisliikkeiden anniskelu on sallittu vain klo 07-24 ja ravitsemisliikkeet saavat olla avoinna klo 05-01.

Jokaisella asiakkaalla tulee edelleen sisätiloissa olla oma istumapaikka pöydän tai muun tason ääressä.

*

Yleiset hygienia- ja etäisyydenpitovelvoitteet ovat voimassa kaikilla alueilla.

Poikkeukset rajoitukseen säilyvät ennallaan

Asetuksessa säädetyt rajoitukset eivät koske henkilöstöravintoloita eivätkä noutoruuan myymistä asiakkaille.

Aukioloaikoja koskevat rajoitukset eivät koske Suomen ja ulkomaiden välillä tai ulkomailla kulkevassa vesi- tai ilma- aluksessa eivätkä polttonesteiden jakeluaseman yhteydessä toimivia ravitsemisliikkeitä.

Rajoitusten käytännön toteuttamiseen liittyviin kysymyksiin vastaavat aluehallintovirastot.

Lue lisää:

- [Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 26.8.2021](#)
- [Perustelumuistio 26.8.2021](#)
- [Ravitsemisliikkeiden rajoitukset](#)

Suosituks opetukseen

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) päivittivät 5.8. suositukset varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, toisen asteen sekä korkeakoulutuksen järjestämisestä koronaepidemian aikana. Syyslukukauteen valmistaudutaan pitkälti samoilla terveysturvallisilla käytännöillä kuin on totuttu: huolehditaan hyvästä hygieniasta ja ilmanvaihdosta, vältetään tarpeettomia lähikontakteja sekä järjestetään tilat riittävän väljästi, mahdollisuuksien mukaan. Oireisena ei tulisi osallistua varhaiskasvatukseen tai opetukseen. Kasvomaskoja suositellaan käytettäväksi THL:n ja paikallisten viranomaisten suositusten mukaisesti. Näin voidaan vähentää tartuntoja ja rajata mahdollisissa altistustilanteissa altistuneiden joukko mahdollisimman pieneksi.

Perusopetus aloitetaan tänä syksynä lähtökohtaisesti lähiopetuksessa. Lähi- ja etäopetuksesta päättävät nykyiseen tapaan opetuksen järjestäjät tartuntatautilain nojalla tehtävän päätöksen pohjalta.

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin voidaan siirtyä väliaikaisesti, mikäli paikallinen koronaepidemiatilanne sitä edellyttää. Perusopetuslain väliaikaista muutosta on jatkettu lukuvuodelle 2021-2022. Arvio lähiopetuksen turvallisesta

järjestämisestä tehdään yhdessä alueellisten tartuntatautiviranomaisten kanssa.

Maksuton kouluateria kuuluu kaikille oppilaille myös muulloin kuin lähiopetuksessa.

Toinen aste ja korkeakoulutus

Myös toisella asteella lähiopetus on syksyllä lähtökohtainen opetusmuoto. Korkeakoulut päättävät itse opetuksen järjestämistavoista.

Koronaepidemiaan liittyvät väliaikaiset poikkeussäännökset ovat voimassa ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa 31.7.2022 asti.

Suosituks:

[Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön suositus opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana \(5.8.2021\).pdf](#)

[Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön suositus yliopistoille, ammattikorkeakouluille sekä lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja aikuisten perusopetuksen järjestäjille koronavirusepidemian aikana \(5.8.2021\).pdf](#)

Etätyösuositus

Etätyösuositus jatkuu syyskuun loppuun kiihtymis- ja leviämisvaiheen alueilla.

Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat tarkastelleet valtakunnallisen etätyösuosituksen voimassaolon perusteita.

Etätyösuositusta ei esitetä muutettavaksi, koska rokotuskattavuus ei ole epidemiatilanteeseen nähden riittävä. **Etätyösuositus jatkuu 30.9.2021 asti kiihtymis- ja leviämisvaiheen alueilla.**

Etätyösuosituksen voimassaolon perusteita arvioidaan uudelleen syyskuun puolivälissä.

Epidemian luonne on muuttunut alkukesän jälkeen, ja tartuntoja todetaan tällä hetkellä niin paljon, että epidemiatilanne voi heiketä nopeasti rokotusten etenemisestä huolimatta. Lisäksi koronatartunnat ovat tällä hetkellä pääasiassa delta-muunnosta, joka tarttuu helpommin kuin muut todetut muunnokset. Laajalla etätyöllä on arviointien perusteella rajoitettu taudin leviämistä.

Koska rokotuskattavuus on nousussa, valmistelutyö siirtymisestä etätyöstä hybridityöhön aloitetaan välittömästi. Kansallisella tasolla siirtymistä hybridityöhön valmistellaan Työterveyslaitoksen, ministeriöiden, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja työmarkkinajärjestöjen kesken.

Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtiovarainministeriö 26.8.2021

Tartuntatautien torjunnan, suositusten ja rajoitusten tarkoituksena on estää viruksen leviämistä, turvata terveydenhuollon kantokyky ja suojella erityisesti riskiryhmiin kuuluvia ihmisiä.

Suosituksia ja rajoituksia voivat kohdistua yksilöihin, yhteisöihin tai koko väestöön. Voimassa olevat suositukset ja rajoitukset on koottu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sivuille.

[Koronaepidemia: alueiden tilannekuva, suositukset ja rajoitukset \(THL\)](#) Avautuu uudessa välilehdessä

Epidemialuokittelu: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe

Epidemian vaiheiden luokittelussa käytetään kriteerejä, jotka on esitetty koronaviruksen hillinnän hybridistrategian toimintasuunnitelmassa.

Toimintasuunnitelma on voimassa toistaiseksi.

Epidemian luokittelussa on käytössä kolme vaihetta: perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe.

Perustasolla epidemia ei kasva. Kriteerit ovat:

- tartuntojen ilmaantuvuus on alhainen
- ajoittain esiintyvät paikalliset ja alueelliset tartuntaketjut ovat hallittavissa, altistuneet ovat pääsääntöisesti jäljitettävissä ilman jatkotartuntojen riskiä nostavaa viivettä, eikä merkittävää leviämistä tunnettujen ryppäiden ulkopuolelle havaita
- uudet tapaukset ovat joko satunnaisia yksittäistapauksia tai ne todetaan pääosin karanteenissa jo olevilla.

Kiihtymisvaiheessa epidemian kasvu alkaa kiihtyä, tapausten alueellinen ilmaantuvuus on perustasoa korkeampi, ja esiintyy useita paikallisia ja alueellisia tartuntaketjuja.

Seuraavia kriteerejä voidaan käyttää apuna epidemian arvioinnissa:

- tartuntojen 14 vuorokauden tapaussumma ei ylitä tasoa 25 / 100 000 asukasta
- positiivisten näytteiden osuus on > 1%
- esiintyy joukkoaltistumisia *

- yli 2/3 tartunnanlähteistä on selvitettävissä ja tartuntaketjut katkaistavissa ilman jäljityksestä johtuvaa viivettä
- sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakyky ja palveluiden saatavuus pystytään turvaamaan ilman erityistoimia.

* Joukkoaltistumisten kohdalla on otettava huomioon, että jatkotartuntojen riski on niissä erilainen. Varsinkin kouluissa on tapahtunut suhteessa hyvin vähän jatkotartuntoja lasten välillä. Vaihearvioinnissa on siksi annettava selvästi suurempi painoarvo muissa tilanteissa tapahtuville korkean riskin joukkoaltistumisille.

Leviämisvaiheessa epidemian kasvu nopeutuu edelleen, ja tapaukset leviävät väestössä alueellisesti tai laajemmin. Jäljitys vaikeutuu. Seuraavia kriteereitä voidaan käyttää apuna väestöleviämisen arvioinnissa:

- tartuntojen 14 vuorokauden tapaussumma on suuruusluokkaa > 25-50 / 100 000 asukasta vähintään kahtena peräkkäisenä viikkona
- positiivisten näytteiden osuus on > 2%
- jäljittävyys heikkenee, noin 2/3 tartunnanlähteistä tai vähemmän on selvitettävissä, epidemiaan hillintään tarvittavien resurssien määrä kasvaa
- sairaala- ja tehohoidon määrän ennustetaan kääntyvän nousuun.

Alueelliset tartuntatautiviranomaiset päättävät toimenpiteistä

Toimenpiteistä päättävät alueelliset ja paikalliset tartuntatautiviranomaiset eli sairaanhoitopiirit ja kunnat tai kuntayhtymät.

Päätökset on perusteltava alueen tarpeilla, ja niiden yhteydessä on kuvattava kokonaisarviointi toimenpiteiden epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Lisäksi aluehallintovirastoilla on mahdollisuus ja vastuu tehdä eräitä hallinnollisia päätöksiä, muun muassa yleisötilaisuuksien ja eräiden julkisten tilojen käyttöön liittyviä rajoituksia, jos niitä tarvitaan useamman kunnan alueella.

Toimenpiteiden käyttöönoton järjestys voi olla erilainen maan eri osissa. Alueelliset linjaukset voivat joissakin kohdoin siis erota toisistaan.

Lähde:

<https://stm.fi/koronavirusepidemian-tasot>

Lue lisää:

[Toimintasuunnitelma covid-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen \(STM:n julkaisu ja 2021:21\)Avautuu uudessa välilehdessä](#)

Katso kuva isona [täältä](#).

Mitä rokotteet sisältävät?

Tällä hetkellä Suomessa annettavat BioNTech-Pfizerin Comirnaty-koronarokote ja Modernan Spikevax-koronarokote ovat molemmat mRNA-rokotteet.

Aiemmat rokotteet ovat perustuneet siihen, että ne sisältävät vaikuttavan aineen eli antigeenin. Se on voinut olla esimerkiksi jokin tietty osa viruksesta.

RNA on ribonukleiinihappoa. Soluissamme on erilaisia ribonukleiinihappoja, joilla on erilaisia tehtäviä. Esimerkiksi lähetti-RNA:n (mRNA) sisältämän koodin eli valmistusohjeen perusteella solu pystyy tuottamaan elimistön tarvitsemia proteiineja.

RNA-rokotteet sisältävät lähetti-RNA:ta (mRNA). Sen avulla lihassolut rokotteen pistokohdassa saadaan tuottamaan vaikuttavaa ainetta, tässä tapauksessa koronaviruksen pintaproteiinia.

Elimistön puolustusjärjestelmä tunnistaa tämän pintaproteiinin vieraaksi ja alkaa tuottaa vasta-ainetta sitä vastaan. Näin elimistöä opetetaan torjumaan varsinaista koronavirusta, jos tautia aiheuttava virus pääsee elimistöön.

Rokotteet eivät sisällä säilöntäaineita eikä tehosteainetta tai eläviä taudinaiheuttajia.

Rokotteessa ei ole COVID-19 tautia aiheuttavaa SARS-CoV-2 -virusta eikä edes sen osasia. Sen sijaan rokote sisältää lähetti-RNA:ta, joka sisältää SARS-CoV-2 -viruksen pintaproteiinin (ns. piikki-proteiinin) koodin. Lisäksi rokotteen on vettä, suoloja, sokeria ja rasvoja.

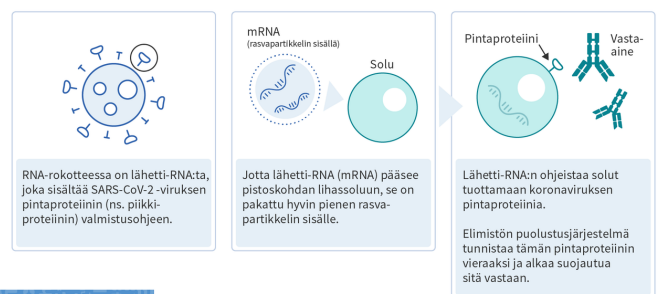
Kumpaakaan rokotetta ei saa antaa henkilölle, joka on saanut anafylaktisen reaktion edellisestä rokoteannoksesta tai jostain rokotteen ainesosasta. Jos henkilö on saanut anafylaktisen reaktion jommastakummasta koronarokotteesta, hänelle ei myöskään voi antaa toista mRNA-rokotetta rokotteen hyvin samanlaisesta sisällöstä johtuen.

Rokote sisältää hyvin pienen määrän polyetyleeniglykolia (PEG) eli makrogolia. PEG:tä on esimerkiksi ummetuslääkkeissä sekä pieniä määriä joidenkin muiden lääkkeiden ja ravintolisien apuaineena. Allergia PEG:lle on hyvin harvinaista.

Rokotuksen jälkeistä seuranta-aikaa pidennetään 30 minuuttiin, jos henkilö on todennetusti saanut anafylaktisen reaktion aiemmin annetusta muusta rokotuksesta tai injektoitavasta lääkkeestä.

Miten mRNA-koronarokote toimii?

thl

#koronavirus

Lähteet: THL 2020

Katso kuva isona [täältä](#)

Spikevax-koronavirusrokote

Modernan Spikevax-rokote antaa suojaa SARS-CoV-2-viruksen aiheuttamaa COVID-19-tautia vastaan. Rokote ehkäisee erittäin tehokkaasti etenkin vakavaa COVID-19-tautia.

Spikevax-rokote on tarkoitettu 12 vuotta täyttäneelle ja sitä vanhemmalle. Kansallisen ohjeistuksen mukaan rrokotetta tarjotaan tällä hetkellä kaikille 12 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille.

Mitä Modernan rokote sisältää?

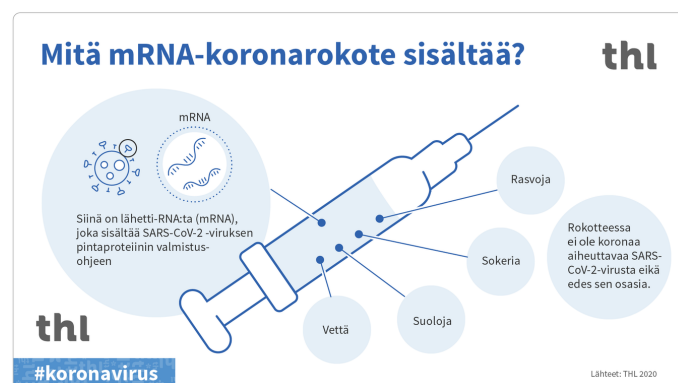
- **Rokote ei sisällä eläviä taudinaiheuttajia**
- **Vaikuttavana aineena on lähetti-RNA:ta (mRNA) eli ribonukleinihappoa, joka sisältää SARS-CoV-2-viruksen pintaproteiinin valmistusohjeen**
- **Rokote sisältää pienen määrän polyetyleeniglykolia (PEG) eli makrogolia**
- **Apuaineena on suoloja, sokereita, rasvoja ja vettä sekä pieniä määriä muita aineita, jotka ylläpitävät rrokotteen oikeaa koostumusta**
- **Rokote ei sisällä säilöntäaineita eikä tehosteainetta.**

[Tietoa Modernan rrokotteesta \(Lääkeinfo.fi\)](https://lääkeinfo.fi)

Modernan rokote sopii lähes kaikille. Esimerkiksi aiemmin sairastettu koronavirusauti ei estä rrokotuksen antamista. Rrokotteesta ei myöskään ole haittaa, vaikka henkilöllä olisi oireeton koronavirusinfektio tai itämisvaiheessa oleva koronavirusauti silloin, kun rokote annetaan.

Pitkittyneen COVID-19-taudin oireista kärsivän henkilön voi myös rrokottaa. Rrokotusta kannattaa kuitenkin siirtää, jos henkilö on hyvin heikkokuntoinen, tutkimukset ovat kesken tai oireet ovat juuri pahentuneet. Näin pitkittyneen COVID-19-taudin oireita ei tulkiteta rrokotteen aiheuttamaksi.

Myös voimakkaasti allergisen voi yleensä rrokottaa. Rokote ei sisällä proteiineja, joten esimerkiksi tavanomaiset ruoka-aineallergiat eivät estä rrokottamista. Edes anafylaktinen reaktio jonkin toisen rrokotteen antamisen jälkeen ei suoraan estä koronavirusrrokotteen antamista. Tällaisessa tilanteessa rrokotuspäätös arvioidaan aina yksilöllisesti.

Katso kuva isona [täältä](#)

Corminaty-koronavirusrokote

BioNTech-Pfizerin Comirnaty (eli BNT162b2) -rokote antaa suojaa SARS-CoV-2-viruksen aiheuttamaa COVID-19-tautia vastaan. Rokote ehkäisee erittäin tehokkaasti etenkin vakavaa COVID-19-tautia.

Kenelle Comirnaty-rokote annetaan?
Rokote on tarkoitettu 12 vuotta täyttäneelle ja sitä vanhemmalle.

Kansallisen ohjeistuksen mukaan rokotetta tarjotaan tällä hetkellä kaikille 12 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille.

Mitä Comirnaty-rokote sisältää?

- **Rokote ei sisällä eläviä taudinaiheuttajia**
- **Vaikuttavana aineena on lähetti-RNA:ta (mRNA) eli ribonukleiinihappoa, joka sisältää SARS-CoV-2-viruksen pintaproteiinin valmistusohjeen**
- **Rokote sisältää pienen määrän polyetyleeniglykolia (PEG) eli makrogolia**
- **Apuaineena on suoloja, sokereita, rasvoja ja vesi**
- **Rokote ei sisällä säilöntäaineita eikä tehosteainetta.**

Lisätietoa Comirnaty-rokotteesta (Lääkeinfo).

Comirnaty-rokote sopii lähes kaikille. Esimerkiksi aiemmin sairastettu koronavirustauti ei estä rokotuksen antamista. Rokotteesta ei myöskään ole haittaa, vaikka henkilöllä olisi oireeton koronavirusinfektio tai itämisvaiheessa oleva koronavirustauti silloin, kun rokote annetaan.

Pitkittyneen COVID-19-taudin oireista kärsivän henkilön voi myös rokottaa. Rokotusta kannattaa kuitenkin siirtää, jos henkilö on hyvin heikkokuntoinen, tutkimukset ovat kesken tai oireet ovat juuri pahentuneet. Näin pitkittyneen COVID-19-taudin oireita ei tulkita rokotteen aiheuttamaksi.

Myös voimakkaasti allergisen voi yleensä rokottaa. Rokote ei sisällä proteiineja, joten esimerkiksi tavanomaiset ruoka-aineallergiat eivät estä rokotamista. Edes anafylaktinen reaktio jonkin toisen rokotteen antamisen jälkeen ei suoraan estä koronavirusrokotteen antamista. Tällaisessa tilanteessa rokotuspäätös arvioidaan aina yksilöllisesti.

UUTISKIRJE

Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohankkeen uutiskirje

Kuva: Canva

Seuraavat uutiskirjeet

Uutiskirjeen tavoitteena on koota yhteen tietoa ajankohtaisesta pandemiatilanteesta, viranomaisten tiedotuksista sekä järjestöjen ja Suomen Punaisen Ristin piirien monikielisestä koronaviestinnästä.

Haluatko esitellä järjestösi tai piirisi monikielistä toimintaa ja koronaan liittyviä materiaaleja? Voit tarjota uutiskirjeeseen aineistoa, juttuvinkkejä tai kirjoittaa jutun itse.

Uutiskirjeen vuoden 2021 aineiston seuraavat eräpäivät ovat: 23.9., 21.10. 18.11. ja 16.12.

Viesti ilmestyy joka kuukauden viimeisellä viikolla (paitsi joulukuussa jo ennen joulua).

Uutiskirje lähetetään kaikille yhteistyökumppaneillemme.

Haluatko liittyä uutiskirjeen postituslistalle tai perua sen tilauksen? Laita viestiä erika-evely.eisen@redcross.fi

Järjestöjen monikielisen ja monikanavaisen koronaviestinnän koordinaatiohanke

Suomen Punainen Risti

Hankekoordinaattori Marian Ismail

marian.ismail@redcross.fi

040 5738778

Viestinnän asiantuntija Erika-Evely Ee Eisen

erika-evely.eisen@redcross.fi

040 5789197

punainenristi.fi/monikielinen-koronaviestinta